

Influential indicators of citizenship sports in metropolitan areas of Iran

ABSTRACT

Background and Objective: Citizenship sport is a social phenomenon that guarantees the mental health of human beings and is an important factor in improving their quality of life. The aim of this study is to determine the effective indicators of citizenship sports in metropolitan areas of Iran.

Materials and Methods: The present study has a hybrid (qualitative-quantitative) approach. In the qualitative stage, semi-structured interviews with the participation of 20 experts and analysis of contractual content and coding were used. In a quantitative stage, a researcher-made questionnaire was used in a 5-point Likert scale with the participation of 15 experts and inferential statistics in the Delphi method. The method of sampling was the selection of experts in the research in a targeted manner and by the method of snowball and with the criterion of executive and operational records or having scientific and research records and theorizing in the field of citizen sports.

Results: By coding and analyzing the content in the qualitative section, 201 open-source codes were extracted and categorized into indicators. The indicators were shared in the form of a questionnaire by Delphi method and the consensus of experts after three rounds indicated that 20 effective indicators of citizenship sports It was determined in the metropolises of Iran. These include motivational factors, needs assessment of public participation, identification of knowledge capacities, decentralization and segmentation of social strata and financial power, managerial stability, unified and centralized urban management, comprehensive and codified planning, information, awareness and improvement of cognitive factors, qualification and Efforts to specialize, coordinate and synergize in the country, integration and macro structure, financial support, creating the right understanding and attitude, setting and changing protection and development laws, active urban transportation, easy access, cheap and safe, availability Necessary infrastructures, increasing public participation, expressing the attractions of sports and the surrounding environment, expressing the socio-cultural benefits of sports, expressing the health and well-being benefits of the community, are 20 indicators of the factors influencing the sports of Iranian metropolitan cities.

Conclusion: With proper urban planning and management and taking into account the 20 identified factors, citizenship sports in the metropolises of Iran will achieve sustainable development and lead to healthy communities and the growth of citizens in cultural, social, economic, political and technological dimensions.

Keywords: Leisure, Delphi method, Physical activity, Sport for all, Public sport.

Paper Type: Research Article.

Bahareh Abbasi

PhD Student in Sports Management, Islamic Azad University, Isfahan Branch (Khorasgan), Isfahan, Iran.

Rasool Nazari

*Associate Professor of Sports Management, Islamic Azad University, Isfahan Branch (Khorasgan), Isfahan, Iran. (Corresponding Author) nazarirasool@yahoo.com

Marjan Saffari

Assistant Professor of Sports Management, Department of Sports Science, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.

Received: 2020/10/05

Accepted: 2021/03/01

Doi: 10.52547/ijhehp.9.2.115

► **Citation (Vancouver):** Abbasi B, Nazari R, Saffari M. Influential indicators of citizenship sports in metropolitan areas of Iran. *Iran J Health Educ Health Promot.* Summer 2021;9(2): 115-132.

► **Citation (APA):** Abbasi B., Nazari R., Saffari M. (Summer 2021). Influential indicators of citizenship sports in metropolitan areas of Iran. *Iranian Journal of Health Education & Health Promotion.*, 9(2), 115-132.

شاخص‌های تأثیرگذار ورزش شهروندی در کلان شهرهای ایران

چکیده

زمینه و هدف: ورزش شهروندی پدیده اجتماعی است که تضمین‌کننده سلامت روحی و روانی انسان‌ها و عاملی مهم برای بهبود کیفیت زندگی آنان به‌شمار می‌رود. هدف پژوهش حاضر تعیین شاخص‌های تأثیرگذار ورزش شهروندی در کلان شهرهای ایران است.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر دارای رویکرد ترکیبی (کیفی-کمی) می‌باشد. در مرحله کیفی از مصاحبه نیمه ساختاریافته با مشارکت ۲۰ خبره و تحلیل محتوای قراردادی و کدگذاری استفاده شد. در مرحله کمی از پرسشنامه محقق‌ساخته در طیف ۵ عاملی لیکرت، با مشارکت ۱۵ خبره و آمار استنباطی در روش دلفی استفاده گردید. روش نمونه‌گیری انتخاب خبرگان در پژوهش به‌صورت هدفمند و به روش گلوله برفی و با داشتن معیار سوابق اجرایی و عملیاتی یا داشتن سوابق علمی و پژوهشی و نظریه‌پردازی در حوزه ورزش شهروندی بوده است.

یافته‌ها: با کدگذاری و تحلیل محتوا در بخش کیفی تعداد ۲۰۱ کد باز استخراج که در شاخص‌ها تجمیع و دسته‌بندی گردیدند، شاخص‌ها در قالب پرسشنامه، به روش دلفی به اشتراک گذاشته شد و اتفاق نظر خبرگان پس از سه دور بیانگر آن بود که ۲۰ شاخص تأثیرگذار ورزش شهروندی در کلان شهرهای ایران تعیین گردید، که عبارتست از عوامل انگیزشی، نیازسنجی مشارکت عموم، شناسایی ظرفیت‌های دانشی، تمرکز زدایی و بخش‌بندی اقشار جامعه و توان مالی، ثبات مدیریتی، مدیریت واحد و متمرکز شهری، برنامه‌ریزی جامع و مدون، اطلاع‌رسانی، آگاهی بخشی و بهبود عوامل شناختی، شایسته‌گزینی و اهتمام به تخصص‌گرایی، هماهنگی و هم‌افزایی کلان در کشور، یکپارچه‌سازی و ایجاد ساختار کلان، پشتیبانی مالی، ایجاد درک و نگرش صحیح، وضع و تغییر قانون‌های حمایتی و توسعه‌ای، حمل‌ونقل فعال شهری، دسترسی آسان، ارزان و امن، فراهم بودن زیرساخت‌های لازم، افزایش مشارکت عموم، بیان جذابیت‌های ورزش و محیط پیرامونی، بیان فواید فرهنگی اجتماعی ورزش، بیان فواید سلامتی و تندرستی افراد جامعه، ۲۰ شاخص عوامل تأثیرگذار بر ورزش شهروندی کلان شهرهای ایران محسوب می‌گردند.

نتیجه‌گیری: با برنامه‌ریزی و مدیریت شهری مطلوب و با لحاظ کردن ۲۰ عامل شناسایی شده، احتمالاً ورزش شهروندی در کلان‌شهرهای ایران به توسعه پایدار خواهد رسید و منجر به جامعه‌ای سالم و رشد شهروندان در ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فناوری خواهد شد.

کلیدواژه: اوقات فراغت، روش دلفی، فعالیت فیزیکی، ورزش برای همه، ورزش همگانی. **نوع مقاله:** مطالعه پژوهشی.

بهاره عباسی

دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

رسول نظری

* دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران. (نویسنده مسئول)

nazarirasool@yahoo.com

مرجان صفاری

استادیار مدیریت ورزشی، گروه علوم ورزشی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۷/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۲/۱۱

◀ **استناد (ونکوور):** عباسی ب، نظری ر، صفری م. شاخص‌های تأثیرگذار ورزش شهروندی در کلان شهرهای ایران. *فصلنامه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت*. تابستان ۱۴۰۰؛ ۹(۲): ۱۱۵-۱۳۲.

◀ **استناد (APA):** عباسی، بهاره؛ نظری، رسول؛ صفری، مرجان. (تابستان ۱۴۰۰). شاخص‌های تأثیرگذار ورزش شهروندی در کلان شهرهای ایران. *فصلنامه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت*، ۹(۲): ۱۱۵-۱۳۲.

داشتن زندگی شاد، سالم و بلند مدت آرزوی اکثر افراد است (۱). با این وجود، فراد در فعالیت بدنی منظم مشارکت محدودی دارند و بی‌تحرك هستند (۲). یکی از پدیده‌های اجتماعی که در سال‌های اخیر رشد بسیاری داشته و آحاد مردم را تقریباً تحت تأثیر قرار داده است، ورزش است که می‌تواند سهم به‌سزایی در مرتفع ساختن مشکلات حرکتی داشته باشد (۳). بنابراین، فعالیت بدنی به عنوان راهبردی بالقوه در یاری رساندن به اهداف سلامتی، اجتماعی و اقتصادی نقش به‌سزایی را ایفا خواهد کرد (۴). یک بخش عمده از ورزش که با سلامتی و نشاط جامعه ارتباط نزدیک دارد و بسیاری از کارکردهای اساسی ورزش در آن خلاصه می‌شود، ورزش همگانی و یا ورزش برای همه است. ورزش شهروندی که هم معنی ورزش همگانی است، پرداختن به مجموعه‌ای از فعالیت‌های ساده، کم‌هزینه، غیررسمی، شادی‌بخش و با نشاط است که امکان شرکت در آن‌ها برای همه افراد وجود داشته باشد. ورزش شهروندی نقش مهمی در ساخت زیربنای جامعه شهری دارد. آنچه فصل تمایز ورزش شهروندی با دیگر ورزش‌هاست، شیوه ورود به عرصه ورزش و حمایت‌ها و پشتیبانی نرم‌افزاری و سخت‌افزاری برای تحقق این ورزش است. درصد بالایی از شهروندان، هر سال دچار مشکلات زیادی که ناشی از بی‌تحركی و مشکلاتی که از این مسئله سرچشمه می‌گیرد، زنگ خطری است برای جامعه بیماری که در سال‌های آینده خواهیم داشت (۵)؛ نداشتن فعالیت فیزیکی به عنوان یکی از بیماری‌های غیر واگیردار، علت اصلی مرگ و میر زودرس در سراسر جهان است (۶). فلسفه ورزش همگانی تشویق شهروندان به ورزش و فعالیت‌های فیزیکی است و برای سیاست‌گذاران پیامی در بردارد تا از موقعیت خود برای پیشبرد این هدف و فراهم آوردن فرصت برای مشارکت عموم بهره‌مند شوند (۷). باگذشت زمان مردم به بهبود کیفی زندگی بیشتر گرایش پیدا می‌کنند و بهبود نسبی زندگی و افزایش رفاه اجتماعی زمینه مناسب تفکر و تغییر نگرش و راه‌های بهتر زندگی کردن را فراهم می‌کند (۸).

فواید مشارکت در فعالیت‌های بدنی در سه بعد تقسیم‌بندی می‌شوند. فواید بعد جسمانی شامل افزایش سطح سلامت، افزایش

آمدگی جسمانی، کاهش وزن و افزایش قدرت بدنی است. فواید بعد روان‌شناختی یا فردی آن شامل افزایش بهزیستی و روان‌شناختی، کسب شادی و طراوت، لذت و تفریح است. فواید بعد اجتماعی شامل، گسترش شبکه روابط اجتماعی و کسب پاداش‌های اجتماعی است (۹). امروزه ماشینی شدن فعالیت‌ها در جوامع سبب کم‌تحركی و کاهش فعالیت‌های روزانه افراد شده است و افزایش بیماری‌های غیر واگیردار و چاقی افراد را همراه داشته است، ورزش همگانی راهکاری ارزان، در دسترس، فراگیر، مؤثر و کارا است (۱۰).

به نحوی که کشورهای فنلاند با ۸۱ درصد، هلند با ۷۷ درصد، آلمان با ۷۵ درصد، مردان آمریکا با ۷۲ درصد و سوئد با ۷۱ درصد رتبه اول تا پنجم مشارکت در ورزش همگانی را به خود اختصاص داده‌اند و کشورهای دانمارک با ۶۲ درصد، اسپانیا با ۶۰ درصد، زنان آمریکا با ۵۷ درصد، فرانسه با ۵۷ درصد، یونان با ۵۵ درصد، استرالیا با ۵۲ درصد، پرتغال با ۴۰ درصد، هنگ کنگ با ۴۵ درصد، سنگاپور با ۳۸ درصد و چین با ۳۳ درصد، به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند و کشور ایران نیز در مقایسه با این کشورها با درصد مشارکت ۱۹ درصد رتبه آخر را به خود اختصاص داده است. این آمار بیانگر فاصله زیاد وضعیت همگانی شدن ورزش‌های تفریحی بین ایران و کشورهای منتخب را نشان می‌دهد (۱۱). در ایران علیرغم وجود سازمان‌ها و بخش‌های متعدد (فدراسیون ورزش‌های همگانی، معاونت ورزش همگانی وزارت ورزش و جوانان، شهرداری‌ها، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و ...) که هرکدام خود را به نوعی در قبال ورزش همگانی مسئول می‌دانند، متأسفانه تعداد شرکت‌کنندگان در ورزش همگانی نسبت به سایر کشورها وضعیت چندان مطلوبی ندارد. همچنین به علت گرایش مدیران تربیت بدنی و رسانه‌های ورزشی به ورزش‌های قهرمانی، تاکنون کمتر به ورزش همگانی پرداخته شده است (۱۲).

با توجه به اینکه ورزش پدیده‌ای اجتماعی است؛ برطرف نمودن مشکلات ناشی از فقر حرکتی، با ملزم دانستن اجرای فعالیت بدنی

و ورزش در زندگی روزمره دوام جامعه را سبب خواهد شد و با رعایت بهداشت جسمی و روحی، شادابی جامعه تقویت می‌شود. در مجموع می‌توان گفت توسعه اجتماعی، می‌تواند فضایی مناسب برنامه‌ریزی و مشارکت عموم مردم در ورزش همگانی و نهادینه کردن این مهم، فراهم نماید. ورزش می‌تواند با بسیاری از بیماری‌های روحی و جسمی مقابله کند. با تحرک و فعالیت بدنی جسم سالم‌تر و روح شاداب‌تر خواهد شد و مشکلات روزمره نیز کمتر می‌تواند بر جسم و روان مستولی شود (۱۳).

گذشته از نقش و اهمیت ورزش همگانی در توسعه ورزش قهرمانی که طی پژوهش‌های مختلف به اثبات رسیده است، ورزش همگانی از کارکردهای اجتماعی- فرهنگی به مراتب مهم‌تری نسبت به کارکردهای اقتصادی برخوردار است و این مهم ضرورت پرداختن به این مقوله و توسعه آن را در سطح کشوری که در حال توسعه است، به ذهن می‌آورد. لذا باید به دنبال الگویی به منظور نهادینه کردن ورزش شهروندی بود، چرا که فقط در صورت نهادینه شدن آن است که می‌توان شاهد تغییرات سازنده آن بر روند توسعه کشور بود (۱۴). بحث ورزش و تربیت بدنی در میان ۲۳ وظیفه شورا در مدیریت واحد شهری از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. شورا با در نظر گرفتن اصول کار و با توجه به وظایفش اقدامات مؤثری در این زمینه می‌تواند انجام دهد. در قانون اساسی در بند سوم، اصل سوم، دولت مکلف است خدمات ورزشی رایگان در اختیار عموم جامعه قرار دهد. در راستای تحقق این اصل باید فرصتی ایجاد کرد که مردم از ورزش رایگان بهره‌مند شوند، شهرداری‌ها و شورای اسلامی شهرها با توسعه ورزش شهروندی، آغازگر راهی خواهند شد که در سال‌های آینده بی‌گمان پیامدهای مثبت آن در جامعه نمایان خواهد شد.

با مراجعه به ادبیات حوزه ورزش شهروندی ایران مشاهده شد که الگوی جامع از ورزش شهروندی کلان‌شهرهای ایران وجود ندارد. علت استفاده از روش کیفی تحلیل محتوا عرفی (قراردادی) نیز به علت محدود بودن نظریه‌ها و ادبیات پژوهش در خصوص ورزش شهروندی بوده است. مطالعه حاضر در استفاده از نظرات

هر دو قشر دانشگاهی و اجرایی موضوعی است که بر غنای مطالعه حاضر افزوده است چرا که افراد اجرایی از نزدیک درگیر موضوع بوده و به خوبی با نقص‌ها و کاستی‌ها آشنایی دارند. از سوی دیگر، متخصصین دانشگاهی نیز می‌توانند از بعد نظری به اعتبار پژوهش کمک نمایند. در کشورمان خلأ و نقصان‌هایی در توسعه ورزش شهروندی کلان‌شهرها وجود دارد که سبب عدم توسعه ورزش شهروندی و افزایش مشارکت عموم شهروندان به ورزش شده است؛ این در حالی است که کلان‌شهرهای ایران دارای پتانسیل بالقوه مطلوبی هستند و قابلیت تبدیل به شهرهای فعال در ورزش مشارکتی را دارند. احتمالاً با شناخت شاخص‌های تأثیرگذار بر ورزش شهروندی در کلان‌شهرهای ایران، برای مدیران و سیاست‌گذاران شهری مصالح زیربنایی را فراهم خواهد کرد تا با بهره‌گیری از این عوامل و برنامه‌ریزی کلان در راستای هر یک از این شاخص‌ها، توسعه شهر و رعایت حقوق شهروندان و ارتقای وضعیت سلامت جسمانی و روانی شهروندان را منجر شود. حال سؤال اصلی تحقیق حاضر این است که شاخص‌های تأثیرگذار ورزش شهروندی کلان‌شهرهای ایران کدامند؟

مواد و روش‌ها

این پژوهش با رویکرد تحقیق ترکیبی (کیفی- کمی) در دو مرحله در سال ۱۳۹۸ به تجزیه و تحلیل پژوهش می‌پردازد. در مرحله اول، به روش تحلیل محتوا و در پی اکتشاف و نوآوری بوده است، پژوهش حاضر با استفاده از مصاحبه عمیق و نیمه ساختاریافته به جمع‌آوری اطلاعات پرداخته است و با روش تحلیل محتوا از نوع قراردادی در بین داده‌های صوتی خبرگان به دنبال تجزیه و تحلیل به شیوه کدگذاری به شیوه دستی بوده است. تحلیل محتوای قراردادی در مطالعاتی کاربرد دارد که هدف آن شرح یک پدیده است. این نوع طرح، اغلب هنگامی مناسب است که نظریه‌های موجود یا ادبیات تحقیق درباره پدیده مورد مطالعه محدود باشد. بنابراین از طریق شیوه استقرایی مقوله‌ها از داده‌ها ظهور می‌یابند. رمزگذاری و در نتیجه مقوله‌بندی مطالب در تحلیل محتوای قراردادی بدون در نظر

پذیری و قابلیت اطمینان بوده و مورد تأیید می‌باشد. به نحوی که در این پژوهش از چند تحلیل‌گر استفاده شده است و با اقتشار مختلف درگیر در حوزه شهروندی مصاحبه انجام شده و به نحو مطلوبی از شیوه‌های جمع‌آوری اطلاعات مختلف مصاحبه، کتابخانه‌ای و مطالعه اسناد بالادستی برای رعایت مقبولیت پژوهش استفاده شده است. همچنین با مرور متعدد مصاحبه‌ها و استخراج حداکثری و غیر تکراری مطالب، سعی بر رعایت انتقال‌پذیری شد و نیز برای رعایت تأییدپذیری پژوهش، تمام روندها و مسیر تصمیمات در طی پژوهش در گزارش بیان گردید و نیز از حضور حداکثری همکاران گروه پژوهش استفاده شده است. برای ارزیابی قابلیت اطمینان پژوهش، پژوهشگر در حین انجام این پژوهش و در جریان کدگذاری ۲۰ درصد مصاحبه‌ها را به‌عنوان نمونه در یک فاصله دو هفته‌ای، مجدد مورد کدگذاری قرار داد. با مراجعه به کدهای اولیه استخراج شده از مصاحبه‌ها و کدهای مجدد مشخص گردید که پایایی باز آزمون مصاحبه‌های این پژوهش برابر $0/87$ است. با توجه به اینکه میزان پایایی بیشتر از $0/70$ است بنابراین، کدگذاری‌ها قابلیت اطمینان را دارا هستند (۱۷).

در مرحله دوم، با رویکرد کمی و با هدف رسیدن به اتفاق نظر خبرگان و تعیین شاخص‌های حاصل از تحلیل محتوای مصاحبه‌ها در مرحله قبل انجام گرفته است، برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته که حاصل مطالعه کیفی در مرحله قبل بوده است در قالب ۳۵ سؤال با طیف ۵ عاملی لیکرت (خیلی زیاد=۵، زیاد=۴، متوسط=۳، کم=۲، خیلی کم=۱) استفاده شد که روایی صوری پرسشنامه با استفاده از کارشناس حوزه ادبیات فارسی مورد بازنگری و تأیید قرار گرفته است و روایی محتوایی سئوال‌های پرسشنامه توسط خبرگان و کارشناسان این حوزه به صورت کیفی مورد بررسی، بازنگری و مورد تأیید قرار گرفت و با توجه به اینکه این پرسشنامه در قالب تکنیک دلفی مورد بازنگری، ویرایش و تصحیح قرار گرفته است به روایی کیفی بسنده شده است. پس از آماده سازی پرسشنامه در بین ۱۵ شرکت‌کننده از خبرگان با استفاده از روش دلفی به اشتراک گذاشته شد. روش انتخاب خبرگان در این

داشتن هیچ پیشینه تئوریک، هم‌زمان با مطالعه متن یا مصاحبه آغاز می‌شود و با توجه به موضوع، مرحله به مرحله به تعیین واحد معنا و فشرده ساختن آن تا تعیین رمز پرداخته می‌شود و در صورت داشتن زمینه مشترک، رمزا ادغام و مقوله‌ها را تعیین می‌کنند و سپس مفهوم کلی از جمع‌بندی مقوله‌ها حاصل می‌شود (۱۵). در ادبیات رایج کشور ایران اصطلاح کلان شهر معادل مادرشهر است و به شهرهایی اطلاق می‌شود که حداقل یک میلیون نفر جمعیت داشته باشند؛ در حال حاضر شهرهای تهران، مشهد، اصفهان، کرج، شیراز، تبریز، قم و اهواز، زاهدان، کرمان، ارومیه به صورت رسمی کلان شهر محسوب می‌شوند (۱۶). روش انتخاب خبرگان نیز به صورت هدفمند و گلوله برفی و معیار انتخاب مشارکت‌کنندگان داشتن سوابق اجرایی و عملیاتی یا داشتن سوابق علمی و پژوهشی و نظریه‌پردازی در حوزه ورزش شهروندی بوده است که از تعداد ۸ کلان شهر انتخاب گردیدند و به‌گونه‌ای انجام گردید که مصاحبه‌ها تا زمان رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت و درنهایت با تعداد ۲۰ شرکت‌کننده از خبرگان مصاحبه انجام شد. تعداد ۱۴ مصاحبه به صورت حضوری و مابقی آن به صورت تلفنی انجام و با رضایت کامل و تعهد عدم انتشار مستقیم صوت مصاحبه شونده‌ها انجام گردید و به طور متوسط مدت هر مصاحبه یک ساعت و ده دقیقه بود. سئوال‌های اولیه مصاحبه‌ها نیز حاصل مطالعات و پژوهش‌های موجود، در قالب ۱۰ سؤال باز تدوین گردید و با انجام هر مصاحبه با نظر صاحب‌نظران و خبرگان، ویرایش و تکمیل‌تر گردید. (۱) از نظر شما، محرک‌های اصلی (نشانه‌ها) که مسئولان را متوجه ضرورت پیاده‌سازی ورزش شهروندی می‌کند، چیست؟ (۲) از نظر شما، برای این که مشارکت شهروندان در کلان‌شهرها در فعالیت‌های ورزشی بیشتر شود چه باید کرد؟ (۳) آیا از طریق حمل و نقل فعال می‌توان روی ورزش شهروندی تأثیرگذار بود؟ (۴) در صورت امکان یک الگوی نمونه از کلان‌شهرهایی که در خارج از کشور در حوزه ورزش شهروندی موفق عمل کرده‌اند مثال بزنید؟ (۵) پس از انجام هر مصاحبه، نسبت به پیاده‌سازی مصاحبه اقدام شده است.

پژوهش در مرحله کیفی دارای مقبولیت، انتقال‌پذیری، تأیید

مرحله نیز همانند مرحله قبل بوده است که برابر جدول (۱) مشروح گردیده است. ملاک انتخاب خبرگان در این مرحله آشنایی و شناخت مبانی نظری و تخصص در حوزه ورزش شهروندی بوده است. شاخص‌ها با نظر خبرگان در روش دلفی مورد ویرایش، جمع‌بندی و یا حذف قرار گرفت و در نهایت تجزیه و تحلیل این مرحله با آمار مؤثر ورزش همگانی ایران استخراج گردید.

جدول ۱. ویژگی‌های انتخاب خبرگان در مرحله مصاحبه دلفی

تعداد نفرات	شهر فعالیت خبرگان			ملاک انتخاب
	تهران	اصفهان	مشهد	
۱ نفر	۱			مدیرکل ورزش و جوانان استان‌ها
۶ نفر	۱	۱	۲	مدیران سازمان ورزش شهرداری استان‌ها
۲ نفر		۱	۱	مسئول ورزش همگانی استان‌ها
۳ نفر		۱	۲	کارشناس مراکز ورزشی سازمان ورزش استان‌ها
۳ نفر		۱	۱	فعالان ورزش شهروندی استان‌ها
۱۵ نفر				جمع

یافته‌ها

تحلیل داده‌های این پژوهش در مرحله اول با تحلیل محتوا ۲۰ مشارکت‌کنندگان پژوهش به شرح جدول (۲) می‌باشد. مصاحبه عمیق با خبرگان انجام شد که ویژگی‌های جمعیت شناختی

جدول ۲. ویژگی متغیرهای جمعیت شناختی مرحله کیفی

ردیف	سمت	تحصیلات	رشته تحصیلی	حوزه فعالیت
۱	مسئول ورزش شهروندی مشهد	کارشناس ارشد	فقه و حقوق	دانشگاهی اجرایی *
۲	مسئول ورزش شهروندی مشهد	کارشناس ارشد	مدیریت	*
۳	مدیر ورزش دانشگاهی اصفهان	دکتری	مدیریت ورزشی	* *
۴	مسئول ورزش شهروندی اصفهان	دکتری	مدیریت آموزشی	*
۵	مسئول ورزش شهروندی کرمان	دکتری	مدیریت ورزشی	*
۶	کارشناس ورزش شهروندی کرج	کاردانی	کامپیوتر	*
۷	کارشناس ورزش شهروندی اصفهان	دانشجوی دکتری	مدیریت ورزشی	* *
۸	هیات علمی دانشگاه شیراز	دکتری	مدیریت و برنامه‌ریزی امور ورزشی	*
۹	مسئول ورزش شهروندی تهران	دانشجوی دکتری	مدیریت راهبردی در ورزش	*
۱۰	معاون ورزشی تفریحی اصفهان	دکتری	مدیریت ورزشی	*
۱۱	مسئول ورزش شهروندی تبریز	کارشناس ارشد	مدیریت ورزشی	*
۱۲	مدیر ورزش و تفریحات سالم زاهدان	دانشجوی دکتری	مدیریت ورزشی	*
۱۳	مدیر ورزش اهواز	دکتری	مدیریت ورزشی	* *

مصاحبه کننده ۱۴	مسئول ورزش همگانی کرمان	دانشجوی دکتری	حرکات اصلاحی	*
مصاحبه کننده ۱۵	هیات علمی دانشگاه تهران	دکتری	مدیریت ورزشی	*
مصاحبه کننده ۱۶	مسئول ورزش شهروندی ارومیه	دانشجوی دکتری	مدیریت ورزشی	*
مصاحبه کننده ۱۷	کارشناس ورزش شهروندی تهران	دانشجوی دکتری	مدیریت ورزشی	*
مصاحبه کننده ۱۸	مسئول ورزش شهروندی قم	دکتری	تاریخ	*
مصاحبه کننده ۱۹	مسئول ورزش شهروندی اصفهان	دکتری	مدیریت ورزشی	*
مصاحبه کننده ۲۰	استادیار دانشگاه تربیت مدرس و کارمند سازمان ورزش تهران	دکتری	مدیریت ورزشی	*

ابتدا کدگذاری باز تمامی مصاحبه‌های ضبط شده، انجام گرفت که تعداد ۲۰۱ کد باز از مصاحبه‌های صورت گرفته استخراج گردید و سپس با بهره‌گیری از مرور مطالعات نظام‌مند کدها تجمیع و در ۳۵ شاخص برابر جدول (۳) دسته‌بندی گردید. در مرحله دوم پژوهش، ابتدا کدگذاری باز تمامی مصاحبه‌های ضبط شده، انجام گرفت که تعداد ۲۰۱ کد باز از مصاحبه‌های صورت گرفته استخراج گردید و سپس با بهره‌گیری از مرور مطالعات نظام‌مند کدها تجمیع و در ۳۵ شاخص برابر جدول (۳) دسته‌بندی گردید. در مرحله دوم پژوهش،

جدول ۳. کدهای استخراج‌شده از مصاحبه‌ها

ردیف	کد اولیه	کد ثانویه	نمونه‌ای از مصاحبه‌های مشارکت‌کنندگان
۱	ایجاد انگیزه شهروندی	انگیزشی	مشارکت کنند ۱ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): مردم در شهرهای بزرگ با برنامه‌های کوچک اقیانوس نمی‌شوند و اصلی‌ترین و ضروری‌ترین قسمتی که مغفول مانده ایجاد انگیزه شهروندی است. اینکه شهروندان را با مزایای ورزش با برنامه‌های علمی و تفریحی آشنا کرد. مشارکت کنند ۱۰ (معاون ورزشی تفریحی): ما با ورزش در حوزه‌های مددکاری اجتماعی نتوانستیم لبخند ایجاد کنیم اما به واسطه تفریح و بازی چرا. زمانی که نگاه و تلقی افراد بر ورزش قرار گیرد خود فرد می‌تواند، ولی نگاه اولیه لازم‌اش این است که ما آدم‌ها را با ورزش آشتی بدهیم.
	آشتی دادن آدم‌ها با ورزش		
	تهییج مردم به سمت ورزش		
	ترغیب انگیزه حضور		
	آیتم‌های تشویقی		
	علاقه‌مند کردن شهروندان به ورزش		
۲	شناخت نیازمندی ورزش	نیازسنجی مشارکت عموم	مشارکت کنند ۶ (کارشناس ورزش شهروندی شهرداری): در ورزش شهروندی برنامه‌هایی اجرا می‌شود که متناسب با فرهنگ و محله و قشری که برنامه برای آن گروه اجرا می‌شود نمی‌باشد و برنامه‌ریزی‌ها با نظم و انسجام درستی در جهت برنامه‌ریزی برنامه‌ها صورت نمی‌گیرد. در اولین گام (نیازسنجی مخاطبان بر اساس فرهنگ، جنس و...) در گام بعدی بایستی بدانیم به چه شکلی برنامه‌ها اجرا شود تا انگیزه حضور داشته باشند
	نیازسنجی		
	نیازسنجی نیازهای بدنی کودکان		
	نیازهای حوزه ورزش شهروندی		
۳	شناسایی نیازها و خواسته‌های مردم	شناسایی ظرفیت‌های دانشی	مشارکت کنند ۳ (هیات علمی دانشگاه و مدیر ورزش دانشگاهی): ما اگر بخواهیم قوانین اساسی را در شهرها برگزار کنیم باید مطالعات زیادی در شوراها زیاد انجام شود. اگر در حوزه توسعه ورزش شهروندان بخواهیم کاری انجام دهیم لازم و ملزومش نگاه مردم، انتقال به شورای شهر و انعکاس در شهر است. که می‌تواند در همه شهر گسترش یابد. در حوزه شهری به علت حضور ۲۴ ساعته شهرداری بسیار مؤثر خواهد بود.
	بررسی نیازهای ورزشی افراد جامعه		
۴	انجام مطالعات گسترده	بخش‌بندی	مشارکت کنند ۹ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): با توجه به شرایط حاکم در جامعه بایستی تفکیک اقشار صورت گیرد و تمام برنامه‌ریزی‌ها با توجه به نیازسنجی گروه‌ها تفکیک شده با توجه به جنس، سن و طبقات اجتماعی صورت گیرد.
	مقوله‌بندی مخاطبان		
	شناسایی گروه مخاطبان		
	مقوله‌بندی مجموعه‌های فعال		
	مقوله‌بندی توان مالی		
	دسته‌بندی گروه‌های سنی		
گروه‌بندی فعالیت‌های ورزشی			
تفکیک اقشار			

مدیریتی	مدیریت واحد شهری	۵
	مدیریت واحد	
	تمرکز مدیریت شهری	
	مشارکت مدیران	
	ثبات مدیریتی	
برنامه‌ریزی	برنامه‌ریزی مدون	۶
	برنامه جامع و مدون	
	جهت دادن به برنامه‌ها	
	برنامه‌ریزی بلندمدت	
	برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت	
	برنامه‌ریزی میان‌مدت	
	ارائه برنامه‌های متنوع	
	ارائه برنامه از سوی دولت	
برنامه‌ریزی آموزشی		
اطلاع‌رسانی	اطلاع‌رسانی تخصصی به مخاطبان	۷
	اطلاع‌رسانی به خانواده‌ها	
	اطلاع و آگاهی مدیران از مواهب ورزش	
	دادن اطلاعات در ارتباط پدیده‌های منفی	
	ارائه اطلاعات پیرامون مزایای ورزش	
	ارائه اطلاعات پیرامون مضرات عدم مشارکت در ورزش	
	افزایش اطلاعات مردم در زمینه ورزش	
آگاهی دادن	دادن آگاهی به مردم	۸
	آشنا کردن شهروندان با مزایای ورزش	
	آگاه‌سازی شهروندان از فضاهای بازی کودکان	
	آگاهی از مواهب ورزش	
	آگاه‌سازی کارشناسان	
شایسته‌گزینی	آگاهی سازی مدیران نسبت به ضرورت ورزش	۹
	آگاهی دادن	
	آگاهی دادن نسبت به نیازهای جسمی افراد	
	استفاده از افراد بانگیزه در توسعه و پیشرفت ورزش	
	وجود مربیان برای استفاده صحیح از دستگاه‌های ورزشی	
استفاده از افراد توانمند در بحث مدیریت		
استفاده از افراد متخصص		
استفاده از کارشناسان با دانش و با تجربه		
به‌روز بودن کارشناسان		

مشارکت کنند ۱ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): ما نیاز به تغییر ساختار و برنامه جامع و مدون در کل کشور داریم و مدیریت مقطعی و برنامه‌های مقطعی انجام می‌شود. میلیاردها بودجه صرف می‌شود و عدم ثبات مدیریتی بودجه‌ها را هدر می‌دهد. علت عدم پیشرفت در کشور موازی‌کاری است و زنجیره‌ها بریده شده و افراد جدید باز به دنبال اهداف جدید هستند.

مشارکت کنند ۵ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): در بحث مشارکت شهروندان، علاقمند کردن شهروندان به ورزش از طریق مباحث سلامتی (برنامه ریزی روی سلامت شهروندان مثل چاقی و بیماریهایی که علت آن ورزش نکردن است. ناهنجاری‌ها، پوکی استخوان و ... را باید به گونه‌ای به اطلاع مردم برسانیم که متوجه هزینه بیماریها گردند.

مشارکت کنند ۱۱ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): ما در بحث فرهنگ ورزش و اینکه ورزش در سید خانواده‌ها قرار بگیرد، آموزش از طریق کارگاه‌های آموزش و کلاس‌ها می‌تواند مؤثر باشد. ما برای تغییر رفتار بایستی آگاهی بدهیم و این می‌تواند با برگزاری کلاس‌های تئوری، عملی، آموزشی، فرستادن کارشناسان و استفاده از NGO ها و حتی سفیران ورزشی در محله‌ها و آپارتمان‌ها و پس از آگاهی قرار دادن سخت‌افزارها به افراد است.

مشارکت کنند ۱۶ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): ما هنوز به ضرورت ورزش پی نبرده‌ایم چون مواهبش را لمس نکرده‌ایم، ورود هم نمی‌کنیم که این ساعتی که فعالیت ورزشی می‌کنیم می‌دانیم چه تاثیری در زندگی، شخصیت، برخورد اجتماعی و ... تاثیرگذار است. ورزش جامع شرایط حوزه ورزش، حوزه دیپلماتیک (وزارت امور خارجه)، باید تفکرات مختلف همگام شوند.

مشارکت کنند ۲۰ (مدیر عامل سازمان ورزش): ما در کشور شایسته‌سالاری نداریم و هرکس با مدارک غیرمرتبط وارد حوزه ورزش شده‌اند. حداقل ورود به این حوزه مدیریت داشتن است.

<p>مشارکت‌کننده ۶ (کارشناس ورزش شهروندی شهرداری): در ورزش شهروند باید یک نهاد مرکزی متولی امر باشد و بقیه نهادها بیاوند تقسیم وظایف بکنند. کارها رو مشخص بکنند. ما نمیتونیم تو ورزش همگانی چه نهاد مثل فقط شهرداریها، هیأت‌های ورزش همگانی اینا. نه. همه اینا تو بحث ورزش همگانی همه‌ای این نهادهای کشور تو هر حوزه‌ای می‌خواند باشند میتونند تو بحث ورزش همگانی کمک کنند.</p>	هماهنگی	<p>همگرایی مسئولین</p> <p>تقسیم‌کار بین سازمان‌ها و نهادهای مختلف</p> <p>افزایش هماهنگی بین ارگان‌ها</p> <p>همگرایی اجتماعی و موجی</p> <p>تقسیم وظایف بین ارگان‌ها</p>
<p>مشارکت‌کننده ۱۵ (هیات علمی دانشگاه): هیچ نهادی به اندازه شهرداری با مردم و شهروندان درگیر نیست و این یکی از نقاط ضعفی هستش که حتماً باید پوشش داده شود و ما الان در حال انعقاد تفاهم‌نامه با حوزه‌های وزارت ورزش و کمیته المپیک هستیم تا بستر را فراهم کنیم.</p>	یکپارچه‌سازی	<p>مشخص شدن ساختار ورزش همگانی</p> <p>همت بالا در نهادها</p> <p>تدوین تفاهم‌نامه</p> <p>مشخص کردن هدف</p>
<p>مشارکت‌کننده ۶ (کارشناس ورزش شهروندی شهرداری): بحث تبلیغات هم خیلی مهمه. بحث استفاده از بیلبوردهای تبلیغاتی، استفاده از سلب‌ریتی‌ها و قهرمانان ورزشی. این‌ها می‌تونه نقش مهمی داشته باشه، توی ایجاد انگیزه برای ورزش کردن مردم داشته باشه.</p>	استفاده از ظرفیت‌های موجود	<p>استفاده از ظرفیت سازمان‌های مردم‌نهاد</p> <p>استفاده از مشهورین و قهرمانان ورزشی</p> <p>استفاده از ظرفیت خانواده‌ها</p> <p>استفاده از ظرفیت اماکن مختلف</p> <p>استفاده از بازی‌های بومی محلی</p> <p>ظرفیت انسانی</p>
<p>مشارکت‌کننده ۳ (هیات علمی دانشگاه و مدیر ورزش دانشگاهی): به جای هزینه‌های زیاد برای سالن‌ها و امکانات و نیروی انسانی برای پارک‌های بزرگ شهر سرمایه‌گذاری کنیم انیمیتور ادم‌های جذاب بزاریم که بازاریابی اجتماعی انجام بدند خدمات تفریحی ورزشی بزاریم برای جذب توده مردم بیشتر میتونه جذاب باشه تا یک سوله بسازیم و سانس به سانس بدیم.</p>	پشتیبانی مالی	<p>سرمایه‌گذاری در ورزش همگانی</p> <p>ارائه ورزش به شهروندان به‌صورت رایگان</p> <p>ارائه ورزش به شهروندان با کمترین قیمت</p> <p>تأمین منابع مالی</p>
<p>مشارکت‌کننده ۷ (کارشناس ورزش شهروندی شهرداری): فرهنگ‌سازی و ایجاد باور مثبت به ورزش در بین مردم موجب تغییر مسیر مردم خواهد بود. در طراحی شهری بایستی المان‌ها و فضاهای ورزشی در نظر گرفته شود. ایجاد زیرساخت‌ها و فضاهای مناسب موجب حرکت مردم می‌شود</p>	درک ورزش	<p>کار کردن بر روی باور مردم نسبت به ورزش</p> <p>بینش مثبت تصمیم‌گیرندگان در ارتباط با ورزش</p> <p>دیدگاه مثبت شهردار نسبت به ورزش</p> <p>ایجاد باور مثبت به ورزش</p>
<p>مشارکت‌کننده ۱۷ (کارشناس ورزش شهروندی شهرداری): جامعه هدف (حوزه ورزش شهروندی) و نیاز آنها نقطه قوت است و عرضه درست و متناسب تقاضا اتفاق بیفتد و نتیجه آنکه نشاط و تندرستی اتفاق می‌افتد. بزرگ‌ترین نقطه ضعف دیگر دیدگاه و نگرش مدیران نسبت به ورزش است و تا این دیدگاه اصلاح نشود کار بزرگی در این حوزه اتفاق نخواهد افتاد.</p>	تغییر نگرش	<p>تغییر نگرش افراد</p> <p>تغییر نگرش مدیران شهرداری</p> <p>تغییر نگرش افراد به ورزش و فعالیت بدنی</p>
<p>مشارکت‌کننده ۹ (مسئول ورزش همگانی شهرداری): حوزه دولتی بی انگیزه و بی تفاوت است. چون که اعتماد ساختاری و سازمانی به آدم‌ها وجود ندارد مثلاً در شهرداری اگر کسی قرار است تغییر کند از جنس خود سازمان باشد.</p> <p>مشارکت‌کننده ۱۴ (مسئول ورزش همگانی شهرداری): یکی از مهمترین نقطه ضعف‌های ورزش شهروندی هم‌راستا نبودن و هم‌جهت نبودن نهادها و عملکرد جزیره‌ای آنهاست.</p>	موانع ساختاری	<p>دولتی فکر کردن</p> <p>دخالهت سیاست در مدیریت شهری</p> <p>تصمیم‌گیری خودسرانه نهادها</p> <p>نبود هماهنگی در فعالیت‌ها</p> <p>عدم هماهنگی بین ارگان‌ها</p> <p>موازی کاری‌ها</p> <p>هم‌راستا نبودن</p> <p>تعدد متولیان ورزشی</p> <p>جزیره‌ای عمل کردن</p> <p>متفاوت بودن الگوها</p> <p>نبودن مدیریت جامع</p>

۱۷	نداشتن آمار	کمبود دانش	مشارکت کننده ۱۰ (معاون ورزش شهروندی): چندین سال است که شهرداری‌ها به عنوان متولیان اصلی تلاش می‌کنند و سالانه آمارهای امیدوارکننده بوده‌اند، ولی این آمار واقعی نیست. آمار واقعی، آمار بیماری‌هاست. دیابت، بیماری‌های اسکلتی و قلب و عروق همه نشان‌دهنده آن است که آنچه باید در ورزش کاری کرده‌اند، نکرده‌اند.
	نداشتن تعریف درست از اوقات فراغت		
	نشاختن نقاط ضعف		
۱۸	نداشتن برنامه	نبود برنامه و راهبرد مشخص	مشارکت کننده ۲ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): مدیریت بایستی یکپارچه باشد، بایستی تمام منابع توسط بالاترین مرجع که وزارت ورزش و جوانان است در کل دستگاه‌ها در سراسر کشور شناسایی شود و همان دستگاه به عنوان مدیریت کلان به دنبال راهبردها باشد.
	عدم برنامه‌ریزی جامع		
	عدم برنامه‌ریزی صحیح در این حوزه		
۱۹	نبود منابع مالی کافی	موانع مالی	مشارکت کننده ۱۶ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): ورزش برای مدیران ارشد شهری اولویت نیست و این در بودجه‌هایی که به سازمان‌ها داده می‌شود کاملاً نمودار است. هیچگاه ورزش در اولویت نبوده است.
	قیمت بالای تجهیزات ورزش		
	بودجه پایین		
۲۰	هزینه نکردن در ورزش	موانع شناختی	مشارکت کننده ۱۵ (هیأت علمی دانشگاه): اگر ما از مسئولین بخواهیم ورزش را در اولویت سید مردم قرار دهند، باید خودشان ورزش را بشناسند و درک عمیقی از مواهب ورزش داشته باشند. خیلی از افراد تصور درستی از ورزش ندارند و متصورند فعالیت روزانه و آمد و شدها ورزش محسوب می‌شود.
	اهمیت ندادن به ورزش		
	اولویت نبودن ورزش نزد مدیران ارشد شهری		
	عدم توجه کافی متولیان به امر ورزش		
	نگرش منفی مدیران به ورزش		
	نبود نگاه ویژه به ورزش		
	اولویت ندادن مسئولین به امر ورزش		
	نپرداختن به ضررهای ورزش		
	عدم درک ضرورت ورزش		
	عدم آگاهی مردم نسبت به ورزش		
مشخص نبودن اهمیت ارزش فعالیت بدنی در جامعه			
۲۱	قوانین دست و پاگیر	موانع قانونی	مشارکت کننده ۱۹ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): ما در حوزه شورا مطالبات زیاد شود و تکلیفی مسائل را ابلاغ کنند و قانونگذاری کنند و به نظر من پروسه همه زیرساخت‌ها در یک دوره ۴ ساله می‌تواند انجام شود، خیلی از کارهایی که ما نتوانستیم انجام دهیم به علت قانونی نبودن.
	محدودیت‌های قانونی		
۲۲	کمبود فضاهای ورزشی	موانع زیرساختی	مشارکت کننده ۳ (هیأت علمی دانشگاه و مدیر ورزش دانشگاهی): برای مقابله با کمبود فضاهای ورزشی در شهرها راهبردهای خاصی در نظر گرفت. اینکه آگاه‌سازی شهروندان از فضاهای بازی کودکان، ایجاد فضاهای تفریحی کودکان به صورت چندمنظوره و استفاده از ساکنان افراد محله برای اداره و کنترل این فضاها شهرداری‌ها در برنامه‌های خودشان در مکان‌یابی پارک‌ها، مکان‌های بازی کودکان و استفاده بهینه از طبیعت و جنگل، خانه، درختان کهنسال، ایمن‌سازی محیط کودکان، ایمنی تأسیسات بازی کودکان باید توجه شود.
	مستعد نبودن پارک‌ها برای ورزش		
۲۳	کمبود وجدان کاری	موانع فردی	مشارکت کننده ۴ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): نگاه مدیران نگاه دلسوزانه است و نقطه ضعف مومن کمبود وجدان کاری هست. یه وقته توی مسائل اجتماعی هستیم یه به پس افزایش اندک داریم. اون افزایش اندک نباید در دلسوزی ما تأثیر داشته باشه. نمی‌گم ندارند، تقویت وجدان کاری می‌تونه نقطه ضعف ما رو به قوت تبدیل کنیم.
	عدم انتقادپذیری		
۲۴	نبود پایگاه داده‌های پیرامون اثرات ورزش	موانع اطلاعاتی	مشارکت کننده ۱۸ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): هیچ شاخصی برای ورزش همگانی تعریف نشده است و حتی زمان‌هایی که شاخصی در نظر گرفته می‌شد کاملاً نامتناسب با ورزش بوده است که بالاجبار بایستی در طبقه‌بندی آنها جا می‌گیرد. در صورتی که کسی که در رأس ورزش کشور است بایستی شاخص تعریف کند، آمار بخواهد و بایستی مقایسه اتفاق بیفتد تا نتایج ورزش همگانی دیده شود.
	نبود شاخص برای ورزش همگانی		
	عدم تناسب شاخص‌ها با ورزش		

مشارکت کننده ۱۳ (هیات علمی دانشگاه و مدیر ورزش): با توجه به اینکه مردم مکمل حوزه‌های فعالیت شهری هستند مخصوصاً در حوزه ورزش و هم در بحث سلامت جامعه می‌توانیم ساختاری داشته باشیم در همه حوزه‌ها که نیروی انسانی متخصص و سالم رو شهرداری‌ها می‌توانند بذارند برای این حوزه	موانع انسانی	عدم توانمندی مدیران در کار مشارکتی ورود افراد غیرمتخصص به امر ورزش سوء مدیریت نبود افراد متخصص	۲۵
مشارکت کننده ۷ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): مردم در شهرهای بزرگ با برنامه‌های کوچک اقلان نمی‌شوند و اصلی‌ترین و ضروری‌ترین قسمتی که مغفول مانده ایجاد انگیزه شهروندی است، اینکه شهروندان را با مزایای ورزش با برنامه‌های علمی و تقنینی و تفریحی آشنا کرد. در حوزه مدارس، دانشگاه‌ها و... ما برای ورزش کردن در شهرهای بزرگ هزینه نمی‌کنیم، ما برای نمردن هزینه می‌کنیم.	افزایش مشارکت	انگیزه بالای مردم در انجام ورزش علاقه مردم به ورزش همگانی افراد بیشتر خواهان ورزش کردن هستند عادت مردم به انجام ورزش حضور حداکثری مردم	۲۶
مشارکت کننده ۱۰ (مسئول ورزش همگانی شهرداری): برای افزایش ضریب نفوذ ورزش در بین شهروندان بایستی زیر ساختهای ورزش را مهیا کنیم. ابتدا ورزشگاهها و اماکن ورزش هم در دسترس و هم ارزان ارائه خدمات داشته باشند.	جذابیت‌های ورزش	ارزان بودن ورزش جذابیت ورزش تنوع بالا در فعالیت‌های بدنی	۲۷
مشارکت کننده ۲ (کارشناس ورزش شهروندی شهرداری): بررسی سلامت اجتماعی مد نظر مسئولین خواهد بود و تقریباً همه ارگانها به نحوی در حال برنامه ریزی در این زمینه هستند که بتوانند فضایی را ایجاد بکنند که این التهاباتی که در جامعه وجود دارد، بیماری‌های پنهان و آسیب‌های اجتماعی که وجود دارد در حال بررسی هستیم، باید بستری فراهم شود که اینها پوشش داده به شه و مردم بیشتر متوجه خودشون بشوند.	افزایش نشاط و بهبود روحیه	نشاط اجتماعی سلامت اجتماعی سلامتی و شادابی بیشتر پایین بودن معضلات اجتماعی شهروند فعال	۲۸
مشارکت کننده ۱۱ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): بزرگ‌ترین نقطه قوت و تعدد تنوع اقلیم آب و هوایی کشورمان است که با پیمودن حداقل مسافت‌ها، تمام تفریحات آبی، برفی و... و چهار فصل را داریم و مکان‌های طبیعی و مکان‌هایی که خودمان در این حوزه ساخته‌ایم نقطه قوت است که به آن نگاه ویژه گردد.	جذابیت‌های محیطی	تنوع اقلیم آب و هوایی فضاهای سبز وجود فضاهای طبیعی در کشور	۲۹
مشارکت کننده ۲۰ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): آمار متوفیان سال ۹۴ مشاهد نشان می‌دهد که بیش از ۶۰ درصد آنها دارای بیماری‌های قلبی و عروقی بوده‌اند که یکی از مهمترین عوامل کاهش آن ورزش کردن است.	حفظ سلامتی	کاهش بیماری‌های قلبی و عروقی کاهش نرخ استفاده از امکانات درمانی	۳۰
مشارکت کننده ۱۸ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): وقتی ما می‌گیم پایداری در توسعه به معنای انطباق برنامه‌ها برپایه شاخص‌های زیست‌بومی و احترام به نیازهای انسانی. یعنی شما هر چقدر هر برنامه‌ای که پاسخ بدهد به نیازهای آدمی و با شاخصهای زیست‌بومی بخونه میشه توسعه پایدار. در دنیای سنت این‌ها ضرورت‌های زیست‌بومی رو می‌گرفتند خلق برنامه می‌کردند. مثلاً شما تمام رقصها و ورزشهای قدیم رو که ببینید اینها در واقع غیر از اینکه نشاط می‌آورد، شادابی می‌آورد. یعنی کارکرد هر اجتماعی زیستن برای ترمیم نشاط اجتماعی رو با یک تفکر دیگه که من باید در ضمن این ورزش جامعه‌پذیری، فرهنگ پذیری، نمیدونم همه اینها رو هم داشته باشم تأمین می‌کرد. اما ما این کارو نمی‌کنیم.	بستری سازی پیشرفت	مسیر توسعه کشور توسعه عمومی جامعه توسعه اقتصادی	۳۱
مشارکت کننده ۳ (هیات علمی دانشگاه و مدیر ورزش دانشگاهی): تعبیه مسیرهای دوچرخه‌سواری به صورت ایمن از مهم‌ترین‌هاست و این اطمینان خاطر از طرف خانواده‌ها وجود خواهد داشت. از طرف دیگر، حضور خود مدیران با دوچرخه در سطح شهر است که در ترغیب شهروندان بسیار مهم خواهد بود.	حمل‌ونقل فعال	سیستم حمل‌ونقل مناسب سیستم حمل‌ونقل عمومی اتصال مسیرهای دوچرخه‌سواری به حمل‌ونقل عمومی حمل و نظم دقیق و منظم میسر ایجاد حمل‌ونقل فعال	۳۲

	هیأت های ورزشی همگانی	
	اداره کل ورزش استانها	
	دانشگاهها	
	آموزش و پرورش	
	رسانه ها	
	شهرداری ها	
۳۳	فدراسیون همگانی	اشاعه دهنده های ورزش شهری
	مجلس	
	نهادهای خصوصی	
	دولت	
	معاونت فرهنگی مناطق و شوراهای اجتماعی	
	پارلمان های شهری	
	وزارت ورزش و جوانان	
	در دسترس بودن اماکن ورزشی	
۳۴	دسترسی راحت	دسترسی
	فراهم سازی زیرساخت	
	فراهم سازی زیرساخت های حمل و نقل	
	توسعه زیرساخت های ورزش	
	تعبیه مسیرهای دوچرخه سواری ایمن	
	پیاده رو عریض و استاندارد	
۳۵	زیرساخت های ایمن	فراهم سازی زیرساخت لازم
	زیرساخت های مناسب	
	فراهم سازی فضاهای ورزشی مورد نیاز	
	فراهم کردن امکانات	
	فراهم سازی سیستم های شهری	
	استقرار تجهیزات ورزشی مختص معلولین	
	مسیرهای مجهز دوچرخه سواری	

مشارکت کننده ۵ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): در بحث NGO های ورزش باید تلاش بیشتر بکنیم. ما آگه فعالیت این نهادها رو داشته باشیم فعالیت مردم خیلی بیشتر خواهد شد. چون برنامه از دل خود مردم می یاد و اجرا هم توسط خودشان انجام می شه و اتفاقی که می افتد آینه. وقتی برنامه توسط خود مردم بیشتر می شه هم انگیزه مردم بیشتر می شه و هم ایده های جدیدتری به وجود میاد و نقاط مثبت بیشتری دارد.

مشارکت کننده ۱۵ (هیأت علمی دانشگاه): به نظر من در طی سالها پارلمان های شهری بهترین جا برای تبیین سیاست هاست. (حوزه های شوراهای شهر). مثلاً شورای اول نگاهش به حوزه شهروندی و حرفه های بسیار خوب بود و در شورای دوم تمام تیم های ورزش شهرداری از بین رفتند. در حوزه بانوان به حداقل رسیدیم و کمتر از ۲۰ درصد از توانمندی ها استفاده شده است.

مشارکت کننده ۷ (مسئول ورزش شهروندی شهرداری): در کشورهای اروپایی اول زیر ساختها فراهم شده، هر فرد پس از خروج از منزل به فاصله بسیار کم به ایستگاههای مترو و اتوبوس دسترسی می یابد. مادر ایران هیچ زیرساختی نداریم و به دنبال فرهنگ سازی هستیم و این نشدنی است.

مشارکت کننده ۸ (هیأت علمی دانشگاه): در آلمان هم زیرساخت های ورزش شهروندی مهیاست. توزیع فراوانی فضا به نسبت جمعیت کاملاً مشخص است یا فاصله ۵ دقیقه می توان یک فضای که بخواهی ورزش کنی را پیدا کنی.

مشارکت کننده ۲۰ (هیأت علمی و مسئول ورزش شهروندی شهرداری): یعنی می گن مسیر پیاده روی گذاشتیم اما جوونا براشون پیاده روی جذابیت نداره می خواد اسکیت کنه پس نباید نیروی انتظامی ممانعت کنه. اخراش که ما باید دوچرخه سواری دختران رو اجازه بدیم امسال نه سه سال دیگه که مجبور میشیم.

هماهنگی کندال و معنا دار نبودن با توجه به جدول (۴)، مصاحبه دلفی به دور بعدی راه یافت و در نهایت در دور سوم مصاحبه دلفی تعداد ۲۰ سؤال حاصل از دور قبلی در بین خبرگان به اشتراک گذاشته شد که در این دور هیچ گونه تغییری از سوی خبرگان اعلام نشد و ۲۰ شاخص تأثیر گذار به شرح جدول (۵) استخراج شد.

با توجه به اینکه در دور سوم دلفی هیچ گونه تغییری در روند سؤالات ایجاد نشد و همچنین با توجه به نتایج ضریب هماهنگی کندال در جدول (۵) و سطح معناداری، در دور سوم مصاحبه دلفی به اجماع و توافق گروهی دست یافتیم و بنابراین مصاحبه متوقف

در دور اول مصاحبه دلفی تعداد ۳۵ شاخص در قالب فهرستی از سؤالات بسته با طیف ۵ عاملی لیکرت در بین خبرگان به اشتراک گذاشته شد که این سؤالات پس از بررسی و اعمال اتفاق نظر خبرگان ویرایش شد و از این تعداد سؤال تعداد ۱۳ سؤال دارای ابهام بود و قابلیت هم پوشانی با سؤالات دیگر را داشت که با نظر خبرگان ویرایش گردید. همچنین در دور دوم مصاحبه دلفی تعداد ۲۲ سؤال حاصل از دور قبلی در بین خبرگان به اشتراک گذاشته شد که با نظر خبرگان تعداد ۲ سؤال به علت هم پوشانی با دیگر سؤالات تجمیع گردید و همچنین به علت وجود تغییرات و همچنین وجود ضریب ناچیز

و شاخص‌های استخراج شده در این دور به عنوان عوامل مؤثر همگانی شدن ورزش ایران تلقی گردید.

جدول ۴. نتایج آزمون ضریب هم‌هنگی کندال دور دوم و سوم مصاحبه دلفی

ضریب کندال	سطح معناداری	درجه آزادی	حجم نمونه	دور دوم
۰/۱۰۷	۰/۰۳۸	۲۱	۱۵	دور دوم
۰/۵۰۹	۰/۰۰۰	۱۹	۱۵	دور سوم

جدول ۵. شاخص‌های تأثیرگذار ورزش شهروندی سلامت‌محور کلان‌شهرهای ایران

ردیف	عوامل مؤثر	میانگین رتبه‌ای	انحراف معیار	میانگین
۱	عوامل انگیزشی	۸/۶۷	۰/۳۵	۴/۱
۲	نیازسنجی مشارکت عموم	۱۵/۱۷	۰/۴۱	۴/۸
۳	شناسایی ظرفیت‌های دانشی	۶/۴۷	۰/۳۵	۳/۸
۴	تمرکز زدایی و بخش‌بندی اقشار جامعه و توان مالی	۵/۹۷	۰/۴۱	۳/۸
۵	ثبات مدیریتی، مدیریت واحد و متمرکز شهری	۱۵/۸۳	۰/۳۵	۴/۸
۶	برنامه‌ریزی جامع و مدون	۱۵/۲۰	۰/۴۱	۴/۸
۷	اطلاع‌رسانی، آگاهی بخشی و بهبود عوامل شناختی	۱۵/۱۷	۰/۴۱	۴/۸
۸	شایسته‌گزینی و اهتمام به تخصص‌گرایی	۸/۶۷	۰/۳۵	۴/۱
۹	هم‌هنگی و هم‌افزایی کلان در کشور	۸	۰/۲۵	۴
۱۰	یکپارچه‌سازی و ایجاد ساختار کلان	۸/۶۳	۰/۳۵	۴/۱
۱۱	پشتیبانی مالی	۱۵/۱۷	۰/۴۱	۴/۸
۱۲	ایجاد درک و نگرش صحیح	۹/۳۰	۰/۴۱	۴/۲
۱۳	وضع و تغییر قانون‌های حمایتی و توسعه‌ای	۶/۸۰	۰/۲۵	۳/۹
۱۴	حمل‌ونقل فعال شهری	۹/۹۳	۰/۴۵	۴/۲
۱۵	دسترسی آسان، ارزان و امن	۸/۶۷	۰/۳۵	۴/۱
۱۶	فراهم بودن زیرساخت‌های لازم	۱۵/۸۳	۰/۳۵	۴/۸
۱۷	افزایش مشارکت عموم	۹/۹۳	۰/۴۵	۴/۲
۱۸	بیان جذابیت‌های ورزش و محیط پیرامونی	۹/۹۳	۰/۴۵	۴/۲
۱۹	بیان فواید فرهنگی اجتماعی ورزش	۸	۰/۲۵	۴
۲۰	بیان فواید سلامتی و تندرستی افراد جامعه	۸/۶۷	۰/۳۵	۴/۱

بحث

یافته‌های پژوهش بیانگر آن است که عوامل انگیزشی، نیازسنجی مشارکت عموم، شناسایی ظرفیت‌های دانشی، تمرکز زدایی و بخش‌بندی اقشار جامعه و توان مالی، ثبات مدیریتی، مدیریت واحد و متمرکز شهری، برنامه‌ریزی جامع و مدون، اطلاع‌رسانی، آگاهی بخشی و

بهبود عوامل شناختی، شایسته‌گزینی و اهتمام به تخصص‌گرایی، هماهنگی و هم‌افزایی کلان‌درکشور، یکپارچه‌سازی و ایجاد ساختار کلان، پشتیبانی مالی، ایجاد درک و نگرش صحیح، وضع و تغییر قانون‌های حمایتی و توسعه‌ای، حمل و نقل فعال شهری، دسترسی آسان، ارزان و امن، فراهم بودن زیرساخت‌های لازم، افزایش مشارکت عموم، بیان جذابیت‌های ورزش و محیط پیرامونی، بیان فواید فرهنگی اجتماعی ورزش، بیان فواید سلامتی و تندرستی افراد جامعه، ۲۰ شاخص عوامل تاثیرگذار بر ورزش شهروندی کلان شهرهای ایران محسوب می‌گردند.

در خصوص شاخص عوامل انگیزشی خالدی فرد و همکاران در سال ۱۳۹۷ در پژوهش بررسی عوامل و موانع مشارکت در ورزش همگانی و تفریحی در استان‌های ترک، کرد و لر نشین پرداخته است (۱۸)، همچنین پیتز بارندز در سال ۲۰۱۷ در پژوهش برنامه ملی، دانش و نوآوری در ورزش و فعالیت بدنی کشور هلند را مورد بررسی قرار داده است (۱۹) و در همین رابطه کاروالیو ویرا و همکاران در سال ۲۰۱۳ در آلمان در پژوهش تجزیه و تحلیل فضاهای عمومی مناسب ورزشی پرداخته‌اند (۲۰). یافته‌های پژوهش اشاره شده در بالا شاخص عوامل انگیزشی را عامل توسعه بخش در ورزش همگانی دانسته‌اند همچنین عوامل انگیزشی در تحقیق حاضر شامل ایجاد انگیزه شهروندی، آشتی دادن آدمها با ورزش، تهییج مردم به سمت ورزش، ترغیب آنگیزه حضور، آیت‌های تشویقی و علاقمند کردن شهروندان به ورزش است که این موضوع حاکی از همسویی یافته‌های این محققین با یافته‌های پژوهش حاضر است. فتحی و همکاران در سال ۱۳۹۷، در پژوهش نیازسنجی شهروندان ارومیه‌ای به ورزش همگانی به معنی‌داری بین میانگین نظرات نمونه آماری در خصوص نیازهای سخت افزاری و نرم افزاری به ورزش همگانی بر حسب جنسیت و وضعیت تأهل، سن و تحصیلات دست یافته‌اند (۲۱)، یافته‌های مطالعه مطرح شده با یافته‌های پژوهش حاضر در خصوص استخراج عامل نیازسنجی مشارکت عموم در توسعه ورزش شهروندی که شامل آیت‌های شناخت نیازمندی ورزش، نیازسنجی، نیازسنجی نیازهای بدنی کودکان، نیازهای حوزه ورزش

شهروندی، شناسایی نیازها و خواسته‌های مردم، بررسی نیازهای ورزشی افراد جامعه می‌باشد، همسو است.

پیتز بارندز در سال ۲۰۱۷ طی تحقیقی که در کشور هلند با عنوان برنامه ملی، دانش و نوآوری در ورزش و فعالیت بدنی انجام داد (۱۹) و زاهدی در سال ۱۳۹۰ در پژوهش خود به مقایسه و اولویت بندی استراتژی‌های توسعه ورزش همگانی در کشور از دیدگاه مدیران پرداخته است (۲۲)، همچنین شمس‌الدین و همکاران در سال ۱۳۹۶ در پژوهشی به بررسی نقش ورزش‌های همگانی در رفتارهای شهروندی پرداخته است (۲۳) که در این رابطه شاخص شناسایی ظرفیت‌های دانشی مورد توجه و تاکید قرار گرفته است؛ بنابراین یافته‌های آنان بیانگر تاکید بر شاخص شناسایی ظرفیت دانشی در توسعه ورزش همگانی بوده است همچنین در تحقیق حاضر به انجام مطالعات گسترده و شناسایی ظرفیت‌های هر محله اشاره شده است که همسویی نتایج اشاره شده با تحقیق حاضر را نشان می‌دهد. زاهدی در سال ۱۳۹۰ در پژوهشی به تدوین استراتژی‌های توسعه ورزش همگانی در کشور از دیدگاه مدیران پرداخته است (۲۲) و جوزف فاهلن در سال ۲۰۱۵ با بررسی سیاست‌گذاری ورزش در کشور سوئد به اهمیت ثبات مدیریتی در حوزه ورزش شهروندی پرداخته است (۲۴) و نتایج پژوهش‌های بالا با نتایج تحقیق حاضر که به مدیریت واحد شهری، مشارکت مدیران، ثبات مدیریتی و تمرکز مدیریت شهری در این بخش اشاره و تاکید دارد هم‌راستا می‌باشد. جوادی پور در سال ۱۳۹۱ به بررسی عوامل اصلی توسعه ورزش همگانی و وضعیت ورزش همگانی در کشورهای استرالیا، آلمان، ژاپن، مالزی، فنلاند و دانمارک پرداخته است (۲۵)، همچنین پژوهش سارجیت سینگ^۱ در سال ۲۰۱۷ به سیاست‌ها و استراتژی‌های توسعه ورزش همگانی در کشور مالزی پرداخته است (۲۷)، نتایج نشان می‌دهد که برنامه‌ی منظم برای رشد و توسعه ورزش همگانی در این کشورها بیش از ۵۰ سال سابقه دارد. عوامل متعددی در این موفقیت نقش دارد که قبل از هر چیز می‌توان به برنامه‌ریزی جامع و کلان در حوزه ورزش همگانی در این حوزه اشاره کرد و نتایج

ایران پرداختند (۲۵) که نتایج استخراجی این تحقیق پیشنهاد ساختار فرآیندی و ارتباط با سایر ورزش‌ها و حلقه‌های مدیریت کلان برای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان و سطوح پشتیبانی و اجرایی آن می‌باشد. در پژوهش حاضر نیز به همگرایی مسئولین، تقسیم کار بین سازمان‌ها و نهادهای مختلف، افزایش هماهنگی بین ارگان‌ها، همگرایی اجتماعی و موجی، تقسیم وظایف بین ارگان‌ها در جهت هماهنگی و هم‌افزایی تاکید شده است که نتایج با تحقیقات ارائه شده کاملاً همخوان می‌باشد.

موسسه فراخوان جهانی برای ورزش در سال ۲۰۱۱ در پژوهشی راه‌های سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های ورزش همگانی را مورد بررسی قرار داده‌اند (۲۶)، همچنین حیدری و همکاران در سال ۱۳۹۷ در پژوهشی در مطالعات عوامل مؤثر و راهکارهای جذب مردم برای توسعه ورزش همگانی به این مسئله اشاره کرده‌اند که رشد و توسعه ارکان ورزش در گرو داشتن ساختاری یکپارچه در حوزه ورزش همگانی است (۲۹). بر این اساس می‌توان گفت نتایج استخراج شده با خروجی تحقیق حاضر که اشاره به همت بالا در نهادها، تدوین تفاهم‌نامه‌های بین سازمانی، مشخص شدن ساختار ورزش همگانی اشاره کرده است مطابقت دارد. زاهدی در سال ۱۳۹۰ در پژوهشی به تدوین استراتژی‌های توسعه ورزش همگانی در کشور از دیدگاه مدیران پرداخته است (۲۲) و همچنین حیدری و همکاران در سال ۱۳۹۷ در پژوهشی به بررسی مطالعات عوامل مؤثر و راهکارهای جذب مردم برای توسعه ورزش همگانی پرداخته‌اند (۲۹). نتایج در هر دو پژوهش بیانگر تاکید بر حمایت مالی است. در تحقیق حاضر نیز به سرمایه‌گذاری در ورزش همگانی، ارائه ورزش به شهروندان به صورت رایگان، ارائه ورزش به شهروندان با کمترین قیمت، تأمین منابع مالی اشاره شده است که بیانگر همسویی با نتایج تحقیقات ارائه شده می‌باشد. زاهدی در سال ۱۳۹۰ در پژوهش تدوین استراتژی‌های توسعه ورزش همگانی در کشور از دیدگاه مدیران به نقش قانون‌های حمایتی و توسعه‌ای در ورزش شهروندی پرداخته‌اند و اذعان داشته‌اند که حمایت نهادهای مرتبط در این حوزه نقش بسیار موثری توسعه ورزش همگانی دارند (۲۲). در پژوهش

حاکمی از آن است که نتایج استخراج شده این پژوهش که شامل برنامه‌ریزی مدون، جهت دادن به برنامه‌ها، برنامه‌ریزی بلندمدت، برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت، برنامه‌ریزی میان‌مدت، ارائه برنامه‌های متنوع، ارائه برنامه از سوی دولت، برنامه‌ریزی آموزشی می‌باشد با نتایج تحقیقات ذکر شده مطابقت دارد.

در خصوص شاخص اطلاع‌رسانی، آگاهی بخشی و بهبود عوامل شناختی که از شاخص‌های استخراج شده در تحقیق حاضر می‌باشد، موسسه فراخوان جهانی برای ورزش در سال ۲۰۰۸ راه‌های سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های ورزش همگانی را مورد مطالعه قرار داد، و هفت راه پیشنهادی برای سرمایه‌گذاری در ورزش همگانی را ارائه نمود (۲۶)، نتایج نشان داد که یکی از مؤلفه‌های اصلی آموزش عمومی و افزایش آگاهی عمومی از طریق رسانه‌های جمعی جهت تغییر نگرش جامعه نسبت به فعالیت‌های ورزشی بوده است که این مؤلفه با نتایج استخراجی این پژوهش که شامل مولفه‌های اطلاع‌رسانی تخصصی به مخاطبان، اطلاع و آگاهی مدیران از مواهب ورزش، دادن اطلاعات در ارتباط پدیده‌های منفی، ارائه اطلاعات پیرامون مضرات عدم مشارکت در ورزش، افزایش اطلاعات مردم در زمینه ورزش، آگاه‌سازی شهروندان از فضاهای بازی کودکان، آگاه‌سازی کارشناسان، آگاهی دادن نسبت به نیازهای جسمی افراد کاملاً همسو است. حیدری و همکاران در سال ۱۳۹۷ در پژوهشی به بررسی مطالعات عوامل مؤثر و راهکارهای جذب مردم برای توسعه ورزش همگانی پرداختند (۲۷)، نتایج بیانگر این مهم است که یکی از عوامل مؤثر بر توسعه ورزش همگانی به کارگیری افراد متخصص این حوزه در اجرای برنامه‌های این حوزه می‌باشد. در تحقیق حاضر نیز به وجود مربیان برای استفاده صحیح از دستگاه‌های ورزشی، استفاده از افراد توانمند در بحث مدیریت ورزشی، استفاده از افراد متخصص، استفاده از کارشناسان با دانش و با تجربه، استفاده از افراد بانگیزه در توسعه و پیشرفت ورزش تاکید شده است که نشان از همراهی این پژوهش با تحقیق ذکر شده می‌باشد. جوادی پور و سمیع نیا در سال ۱۳۹۲ به ارائه‌ی چارچوب نظری و طراحی الگو برای توسعه‌ی ورزش همگانی در

حاضر نیز شاخص تغییر و وضع قانون حمایتی، عوامل تاثیرگذار ورزش شهروندی محسوب شده است. این موضوع بیانگر همسویی نتایج این پژوهشگر با نتایج پژوهش حاضر است.

موسسه فراخوان جهانی برای ورزش در سال ۲۰۱۱ در تحقیق راه‌های سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های ورزش همگانی (۲۶)، همچنین پژوهش منفرد و همکاران در سال ۱۳۹۵ به طراحی راهبردهای توسعه ورزش شهروندی شهر محمدیه پرداخته است (۳۰) و گو و همکاران^۱ در سال ۲۰۱۸ در پژوهشی با عنوان اختلاف شهری و روستایی در رضایت از خدمات ورزشی عمومی پرداخته‌اند (۳۱).

یافته‌ها در پژوهش‌های فوق بیانگر همسویی با خروجی دسترسی به اماکن ورزشی و دسترسی ایمن و راحت در پژوهش حاضر هستند و حداقل دسترسی مراکز ورزشی را از مؤلفه‌های مؤثر در رضایت مخاطبان از فضاها عنوان نموده‌اند. در پژوهش‌های گری و همکاران در سال ۲۰۱۲ با عنوان طراحی مدل جهانی برای ناتوانی (۳۲)، ویکر و همکاران^۲ در سال ۲۰۰۹ با عنوان ارتقای ورزش همگانی (۳۳)، خالدی فرد و همکاران در سال ۱۳۹۷ با عنوان عوامل و موانع مشارکت در ورزش همگانی و تفریحی در استان‌های ترک، کرد و لرنشین ایران (۱۸)، توسعه ورزش همگانی را منوط به فراهم آمدن زیر ساخت‌های لازم ورزش همگانی دانسته‌اند، در این پژوهش نیز به فراهم‌سازی زیرساخت‌های حمل‌ونقل، توسعه زیرساخت‌های ورزش،

تعبیه مسیرهای دوچرخه‌سواری ایمن، پیاده‌رو عریض و استاندارد، زیرساخت‌های ایمن، فراهم‌سازی فضاهای ورزشی موردنیاز، فراهم کردن امکانات، فراهم‌سازی سیستم‌های شهری، استقرار تجهیزات ورزشی مختص معلولین تاکید شده است و زیر ساخت‌های ورزشی را در الگوی فعالیت ورزشی مؤثر می‌داند که این نشاندهنده مطابقت نتایج با تحقیقات فوق می‌باشد. نتایج تحقیق زاهدی در سال ۱۳۹۰ در پژوهشی با تدوین استراتژی‌های توسعه ورزش همگانی در کشور از دیدگاه مدیران، به مؤلفه فرهنگی در توسعه ورزش شهروندی اشاره داشته است (۲۲)، بنابراین از این حیث با نتایج تحقیق حاضر که به شاخص اهتمام به فواید فرهنگی به عنوان یکی از

مؤثرترین شاخص‌ها دست یافته است همسوست. یافته‌های تحقیق حیدری و همکاران ۱۳۹۷ در پژوهش بررسی مطالعات عوامل مؤثر و راهکارهای جذب مردم برای توسعه ورزش همگانی (۲۹) و همچنین پژوهش موسسه فراخوان جهانی برای ورزش در سال ۲۰۱۱ در پژوهشی راه‌های سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های ورزش همگانی (۲۶)، حاکی از آن بوده است که یکی از پیامدهای اساسی مشارکت ورزشی، فواید سلامتی و روانی برای مخاطبان این حوزه است بنابراین این یافته‌ها بیانگر همسویی نتایج با خروجی تحقیق حاضر که کاهش بیمارهای قلبی و عروقی و کاهش نرخ استفاده از امکانات درمانی را در قالب شاخص اهتمام به فواید سلامتی در توسعه ورزش شهروندی عنوان نموده است کاملاً همسوست.

پیشنهادهای کاربردی این پژوهش حاکی از آن است که به منظور توسعه ورزش شهروندی کلان شهرها می‌بایست با بهره‌گیری از نقشه راه و نظام جامع با تفکر راهبردی نسبت به توسعه پایدار ورزش شهروندی، سیاست‌گذاری لازم را اتخاذ نمایند و برای مدیران در تمامی سطوح قابلیت اجرای طرح‌های توسعه‌ای فراهم گردد و با پیش‌بینی راهکارهای سازنده و عملیاتی، در تکامل فرایند توسعه ورزش شهروندی اقدام نمایند.

نتیجه‌گیری

با برنامه‌ریزی و مدیریت شهری مطلوب با لحاظ کردن ۲۰ عامل شناسایی شده، ورزش شهروندی کلان شهرهای ایران به توسعه پایدار خواهد رسید و سبب داشتن جامعه‌ای سالم و منجر به رشد شهروندان در ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فناوری خواهد شد. توسعه ورزش شهروندی و افزایش مشارکت عموم مردم به ورزش، معضلات و ناهنجاری‌های اجتماعی را کاسته و منجر به داشتن افراد و جامعه‌ای سالم خواهد شد و با داشتن جامعه‌ای سالم گام‌های پیشرفت و توسعه پایدار در کشور بیش از پیش جریان پیدا خواهد کرد. حال با توجه به شناسایی شاخص‌های تأثیرگذار ورزش شهروندی، مدیران و سیاست‌گذاران کشور با برنامه مدون و جامع و در سطح کلان می‌بایست به این مهم توجه داشته باشند و همت گمارند تا توسعه پایدار کشور و وجود شهرهای فعال و انسان‌های پویا در

1. Guo et al
2. Wicker, et al.

پژوهش و همچنین کسانی که در این پژوهش همکاری داشته‌اند
کمال تشکر و قدردانی می‌نماییم.

تضاد در منافع

نویسندگان تصریح می‌کنند که هیچ‌گونه تضاد منافی در مطالعه حاضر وجود ندارد.

تمامی شهرهای کشور حاصل گردد.

تشکر و قدردانی

مقاله حاضر حاصل رساله دکتری بوده است که پس از بررسی، با
شناسه اخلاق IR.IAU.KHUISF.REC.1399.096 در دانشگاه آزاد
اسلامی واحد اصفهان مصوب گردید. از تمامی مشارکت‌کنندگان این

Reference

1. Khaw KT, Wareham N, Bingham S, Welch A, Luben R, Day N. Combined impact of health behaviors and mortality in men and women: The EPIC-Norfolk prospective population study. *PLoS Medicine*. 2008; 8;5(1): e12. <https://doi.org/10.1371/journal.pmed.0050012> PMID:18184033 PMCID:PMC2174962
2. Asefi A. Factors influencing the institutionalization of public sports in Iran: individual factors. *Nashryeh Modiryate Varzeshi*, 2018; 10(3): 415-434.
3. Syed Ameri MH, Qurbandi MA. Explaining strategies for attracting and increasing citizen participation in public and recreational program. *Pajoheshhaie Modiryat Varzeshi Va Oloom Harkati*. 2012; 2 (4): 23-34.
4. Huang WY, Wong SH, Sit CH, Wong MC, Sum RK, Wong SW, Jane JY. Results from the Hong Kong's 2018 report card on physical activity for children and youth. *Journal of Exercise Science & Fitness*, 2019; 1: 17(1): 9-14. <https://doi.org/10.1016/j.jesf.2018.10.003> PMID:30662509 PMCID:PMC6323170
5. Sarani H, Aghaei N, Saffari M, Akbari Yazdi H. Strategies for Promoting Elders' Health with Sporting Activities: A Qualitative Study. *Iranian Journal of Health Education and Health Promotion*. 2018;6(4):325-39. <https://doi.org/10.30699/acadpub.ijhehp.6.4.325>
6. Mahmoudi K, Taghipoor A, Tehrani H, Niat HZ, Vahedian-Shahroodi M. Stages of Behavior Change for Physical Activity in Airport Staff: a quasi-experimental study. *Investigacion y educacion en enfermeria*. 2020;38(1). <https://doi.org/10.17533/udea.iee.v38n1e02> PMID:32124570 PMCID:PMC7871476
7. Aman M S, Mohamed M, Omar-Fauzee M S. Sport for all and elite sport: underlining values and aims for government involvement via leisure policy. *European journal of social sciences*, 2009; 9(4): 659-668.
8. Goodarzi M, Islami A, Alidoost Ghahfarkhi A. Identification of Factors Affecting the Development of Public Sports Culture through the Islamic Republic of Iran TV. *Quarterly Journal of Applied Research in Sports Management*, 2016; 4 (15): 11-27
9. Bahrami S. Media Literacy Education on the attitude of the athletes about sports supplements (Case Study of Kermanshah fitness clubs). *Journal of Health Literacy*. 2018;3(2):104-12.
10. Saffari M, Ehsani M, Amiri M. An analysis of Iranian public sports using structural equation modeling. *Journal of Research in Sports Management and Motor Behavior*, 2015; 5 (13): 83-94
11. Ehsani M, Saffari M, Amiri M, Koozehchian H. Design of Iranian public sports model. *Sports Management Studies*, 2015; 27: 108-78
12. Shahryari N, Tabesh S, Nazari R, Zolfagharzadeh M M. Meta-analysis of the Effects of Social-Health Development on the Institutionalization of sport for all. *Nurse and Physician Within War*, 2019; 25(7): 41- 48
13. Farajzadeh S, Kashef S, Behnam M. Identifying the effective factors on capacity building in the sports of Iran. *Sport Science*. 2020;14(1):72-8
14. Imani M T, Novshadi M R. Qualitative content analysis. *Pazhuhesh*, 2011; 3(2): 15-44
15. Monsef A, Samati M, Mousavi Madani M. Ranking of eight metropolises of Iran in terms of level of development using the method of hierarchical analysis process and taxonomy in 2011. *Eghtesad Tovseh Va Barnamehrizi*. 2016; 5 (2): 1-24.
16. Chang Y-W. A comparison of citation contexts between natural sciences and social sciences and humanities. *Scientometrics*. 2013;96(2):535-53.. <https://doi.org/10.1007/s11192-013-0956-1>
17. Khaledi Fard A, Ali Doost Ghahfarkhi E, Mahmoudvand Z, Aghaei A, Kab Omir R. Investigating the factors and barriers to participation in public and recreational sports in the Turkish, Kurdish and Lorraine provinces of Iran. *New approaches in sports management*. 2018; 6 (20): 21-37
18. Piter B. National Program, Knowledge and Innovation in sport and Physical Activity in the Netherlands. *Second International Sport for all Conference*, Tehran, 2017.

19. Carvalho Vieira M, Sperandei S, Reis A, da Silva C, Gonçalves T. An analysis of the suitability of public spaces to physical activity practice in Rio de Janeiro Brazil. *Preventive Medicine*, 2013; 57: 198-200. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2013.05.023> PMID:23732246
20. Fathi, F, Sayadi M A, Seyed Ameri M H. Assessing the need of Urmia citizens for public sports. *Applied Research in Sports Management*, 2018; 4 (14): 63-74
21. Zjafari M, Zahedi H, Meshkati Z. Comparing the effects of functional, sports vision and concurrent training on static and dynamic balance in elderly women. *Journal of Isfahan Medical School*. 2015;33(344):1186-96.
22. Samsudin A, Soffian Lee UH, Ishak Y, Ismail A, Said SM, Nor AM. Affective Organizational Commitment as a Mediating Factor for the Leader's Support and Organizational Citizenship Behavior. *International Journal of Business & Management Science*. 2018;8(2).
23. Fahlén J, Eliasson I, Wickman K. Resisting self-regulation: An analysis of sport policy programme making and implementation in Sweden. *International journal of sport policy and politics*. 2015; 3:7(3):391-406. <https://doi.org/10.1080/19406940.2014.925954>
24. Javadipour M, Sami Nia M. Public sports in Iran and the development of vision, strategy and future plans. *Journal of Applied Research in Sports Management*. 2013; 15: 1 (4): 21-30
25. GBull FC. Global advocacy for physical activity-development and progress of the Toronto charter for physical activity: a global call for action. *Res Exerc Epidemiol*. 2011;13(1):1-10.
26. Sargit S. Sport Malaysia: Policies and development strategies for the Populace. *Second International Sport for all Conference*, Tehran, 2017.
27. Tan TC. The Transformation of China's National Fitness Policy: From a Major Sports Country to a World Sports Power. *The international journal of the history of sport*. 2015; 24;32(8):1071-84. <https://doi.org/10.1080/09523367.2015.1036240>
28. Heidari M, Saberi A, Kargar, Gh A. Meta-analysis studies and strategies to attract people for the development of public sports in Iran. *Research in educational sports*, 2018; 6 (14): 111-30
29. Lee WO. The development of citizenship education curriculum in Hong Kong after 1997: Tensions between national identity and global citizenship. *Citizenship curriculum in Asia and the Pacific*: Springer; 2008. p. 29-42. https://doi.org/10.1007/978-1-4020-8745-5_2 PMID:PMC2884860
30. Guo X, Hu A, Dai J, Chen D, Zou W, Wang Y. Urban-rural disparity in the satisfaction with public sports services: Survey-based evidence in China. *The Social Science Journal*, 2018; 1:55(4):455-62. <https://doi.org/10.1016/j.soscij.2018.05.003>
31. Gray JA, Zimmerman JL, Rimmer JH. Built environment instruments for walkability, bikeability, and recreation: disability and universal design relevant? *Disability and Health Journal*. 2012; 1:5(2):87-101. <https://doi.org/10.1016/j.dhjo.2011.12.002> PMID:22429543
32. Wicker P, Breuer C, Pawlowski T. Promoting sport for all to age-specific target groups: the impact of sport infrastructure. *European sport management quarterly*. 2009; 1:9(2):103-18. <https://doi.org/10.1080/16184740802571377>